

Kwartaalinformatie Sociaal Domein Q 1 t/m 3 2022

Voor u ligt de kwartaalinformatie t/m Q3 2022 van het sociaal domein van de gemeente Medemblik. We informeren over de periode januari t/m september 2022. We nemen u, op de u bekende onderdelen, mee in de ontwikkelingen in het Sociaal Domein.

Deze rapportage is op verzoek van de Raad en het College en betreft een aanvulling op de reguliere P&C cyclus. Afwijkingen op de budgetten worden in de reguliere cyclus gerapporteerd en verantwoording van het resultaat vindt plaats in de jaarrekening.

Planning en inhoud kwartaalrapportage Sociaal Domein

Elke rapportage presenteren we op de bekende onderdelen (Jeugd, Wmo, Bijzondere bijstand, etc...) waar mogelijk de ontwikkelingen op landelijk, regionaal en lokaal niveau. Elke rapportage heeft daarnaast een ander karakter. In de vorige rapportage namen we u mee in de begroting. In deze rapportage geven we een prognose op de zorgkosten. Begin volgend jaar -in de aanloop naar de jaarafsluiting- ontvangt u een verkorte rapportage met daarin de belangrijkste ontwikkelingen richting deze jaarafsluiting. De laatste rapportage over 2022 betreft een afronding van het jaar met het resultaat en de toelichting hierop. Gezien de diversiteit van de inhoud van de kwartaalrapportages spreken we in het vervolg over kwartaalinformatie.

Kwartaalinformatie	Verwachting	Inhoud op hoofdlijnen
Informatie Q 1 en 2 2022	September 2022	Begroting
Informatie t/m Q3 2022	December 2022	Prognose
Verkorte informatie Q4 2022	Februari 2023	Vooruitblik naar resultaat 2022
Informatie Q 1 t/m 4 2022	Juni 2023	Resultaat en toelichting 2022

Prognose

De prognose van de kosten van het Sociaal Domein in zijn geheel ziet er gunstig uit. Met de kennis van nu verwachten we een positief resultaat van € 1.718.000,- . Dit te verwachten resultaat is grotendeels toe te schrijven aan incidentele meevallers.

Incidentele meevallers

Participatie (uitgevoerd door WerkSaam) is begroot op het zgn 'worst-case' scenario. Dalende aantallen uitkeringsgerechtigden zorgen voor een positieve meevaller van naar verwachting € 1.013.000,-. In de begroting 2023 wordt rekening gehouden met een realistischer scenario.

Bij de Wmo is sprake van een incidentele meevaller van € 648.000,- op MO&BW (Maatschappelijke Opvang en Beschermd Wonen). Centrumgemeente Hoorn ontvangt de Rijksgelden voor deze taak. Voor- en nadelen op de budgetten voor deze kwetsbare inwoners worden verrekend met de daarvoor ingestelde bestemmingsreserve. Het saldo van de bestemmingsreserve wordt afgebouwd naar een omvang van 10 procent van het regionaal budget in 2021 (en 5 procent in 2022). Jaarlijks wordt deze reserve naar rato verdeeld onder de regiogemeentes. Het te ontvangen bedrag fluctueert. Reden om deze post niet als structurele inkomsten in de begroting op te nemen.

Onzekerheden

Daarbij hebben we te maken met onzekerheden die het resultaat zowel positief als negatief kunnen beïnvloeden, te weten:

1. Landelijke ontwikkelingen
 - Abonnementstarief
 - Woonplaatsbeginsel
 - Energietoeslag
2. Achterstanden in de (administratieve) verwerking Jeugd en Wmo
3. Woonplaatsbeginsel (WPB) en de compensatieregeling Voogdij en 18+
4. Project Sociaal Domein in Balans (SDIB)

Wij houden de ontwikkelingen nauwlettend in de gaten, waar mogelijk informeren we u in deze kwartaalrapportage. Vanwege deze onzekerheden is besloten om niet bij te stellen op de begroting. In de herfstnota bent u hierover geïnformeerd.

1. Landelijke ontwikkelingen

In het Sociaal Domein hebben we te maken met landelijke ontwikkelingen die van invloed zijn op de uitvoering van onze taken.

- Het abonnementstarief bij de Wmo zorgt voor een toename in de aanvragen.
 - Wijziging van het abonnementstarief staat vanaf 2025 gepland.
- Bij afdeling Jeugd geeft de invoering van het nieuwe Woonplaatsbeginsel een grote druk op de (administratieve) uitvoering. Voor deze extra inzet worden wij niet gecompenseerd.
- Bij de bijzondere bijstand is onder grote druk de uitbetaling van de energietoeslag (ET) tot stand gekomen. Dit heeft -zeker in de opstartfase- gevolgen voor de uitvoering van de reguliere werkzaamheden. Zie verder onderdeel Bijzondere Bijstand.

2. Achterstanden

In het eerste half jaar 2022 was er sprake van een achterstand bij de Jeugd. Het regionaal RGW vraagt nog veel capaciteit van de Toegang, er is nog veel discussie met zorgaanbieders over de inzet van arrangementen. Het aanstellen van een contract manager bij de Toegang zal hier verandering in brengen. Ook het WPB zorgt voor vertraging in de administratieve verwerking van casussen. Deze achterstanden zijn van invloed op de grip op onze zorgkosten.

Aanpassingen in de interne organisatie bij de Wmo laten een positief effect zien op de wachtlijsten. We constateren helaas wel dat de achterstanden vanaf de zomer weer toenemen. Capaciteitsproblemen binnen het team liggen hier grotendeels aan ten grondslag.

3. Woonplaatsbeginsel en Compensatieregeling Voogdij en 18+

In eerdere rapportages bent u meegenomen in de ontwikkelingen rondom het gewijzigde woonplaatsbeginsel (WPB) per 1-1-2022. Het proces rondom de overdracht van en naar onze gemeente is in de laatste fase beland. Een fase waarin administratieve afronding plaatsvindt op casussen waar vanuit de VNG lange tijd onduidelijkheid over bestond. Medemblik is, zoals voorspeld, een 'latende' gemeente. Dit betekent dat we meer cliënten hebben overgedragen naar andere gemeenten, dan dat wij overgedragen hebben gekregen (60 om 33).

WPB Financieel

Het nieuwe WPB zorgt voor meer financiële uitstroom dan instroom.

Het CBS heeft dit op basis van historisch zorggebruik al geconstateerd. Het Rijk heeft op basis hiervan een korting doorgevoerd op de algemene uitkering van ruim € 1.000.000,- over 2022.

Bij een eigen voorzichtige berekening van de kosten 'latend' en 'ontvangend' constateren we dat er, zoals verwacht, meer kosten uitstromen dan er instromen. We zijn in de afrondende fase met een aantal gemeentes. Het is nog te vroeg om te kunnen bepalen in hoeverre er daadwerkelijk sprake is van financieel voordeel op dit dossier.

Compensatieregeling Voogdij en 18+

Vanwege de verandering in de financieringssysteem, veroorzaakt door de invoering nieuwe WPB, heeft het Rijk een compensatieregeling Voogdij en 18+ in het leven geroepen, hierover bent u in de vorige rapportage geïnformeerd. Medemblik heeft compensatie aangevraagd. Op het onderdeel Voogdij is deze aanvraag goedgekeurd. De hoogte van de compensatie wordt nog nader bepaald. Wij brengen u hiervan op de hoogte middels een informatienota.

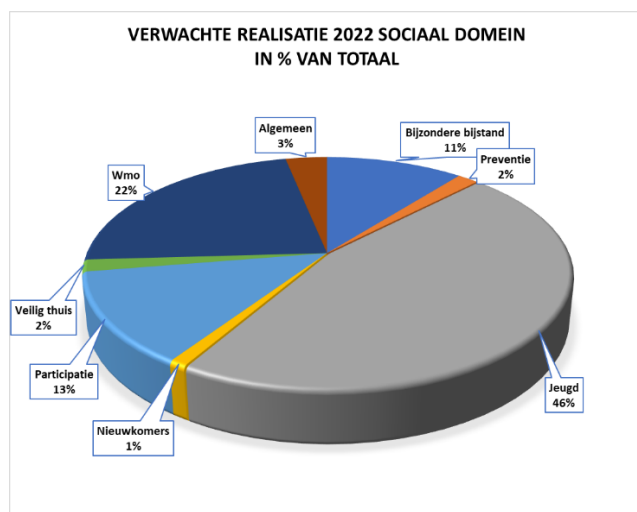
4. Sociaal Domein in Balans

Drie keer per jaar wordt u door de projectleider geïnformeerd over de voortgang van het project. Momenteel wordt gewerkt aan de volgende rapportage. In die rapportage zal, waar mogelijk, richting gegeven worden aan de implementatiefase. De deelprojecten Organisatie en Inrichting en Managen van Informatie zijn het meest van invloed op de gewenste doorontwikkeling van deze kwartaalinformatie. In de vorige kwartaalinformatie informeerden we u over deze deelprojecten.

Opbouw van de rapportage

In onderdeel 1 vindt u de verdeling van de huidige begroting en een beknopte toelichting op de belangrijkste posten en/of verschuivingen in vergelijking met 2021. In de hiernavolgende onderdelen vindt u een nadere toelichting waarbij we ons in deze rapportage beperken tot landelijke, regionale en lokale ontwikkelingen met waar mogelijk een doorkijk naar financiële consequenties.

Onderdeel 1. Sociaal Domein Algemeen. Verwacht **positief** resultaat € 1.718.000,-

onderdeel	begroot 2022	verwachte realisatie 2022	prognose resultaat 2022	begroot 2021	realisatie 2021	resultaat 2021
Jeugd	15.630.000	15.286.000	344.000	16.674.000	16.992.000	-318.000
Wmo	7.678.000	7.661.000	17.000	6.536.000	7.081.000	-545.000
Bijzondere bijstand	3.640.000	3.553.000	87.000	1.506.000	1.355.000	151.000
Preventie	560.000	432.000	128.000	1.461.000	1.057.000	404.000
Nieuwkomers	338.000	338.000	0	156.000	156.000	0
Participatie	4.383.000	3.370.000	1.013.000	3.739.000	3.121.000	618.000
Veilig thuis	569.000	833.000	-264.000	569.000	524.000	45.000
Algemeen	1.099.000	706.000	393.000			
	32.798.000	31.473.000	1.718.000	30.641.000	30.286.000	355.000

Toelichting

We verwachten dit jaar, mede door de integrale benadering, een positief resultaat op het Sociaal Domein in het geheel.

De grootste verschillen tussen begroting en prognose constateren we op de onderdelen Jeugd, Algemeen en Participatie.

Zoals beschreven zien wij een groot aantal onzekerheden met name bij onderdeel Jeugd. We prognosticeren op basis van cijfers t/m september. Deze cijfers bieden wegens genoemde onzekerheden nog niet de gewenste betrouwbaarheid, reden om in de herfstnota niet bij te stellen.

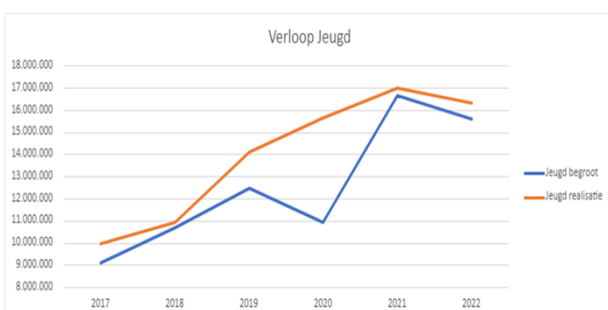
Onderdeel Participatie laat een flinke plus zien. Afname van het aantal uitkeringsgerechtigden biedt een redelijke mate van zekerheid op dit voordeel.

Nieuw is de post Algemeen. Deze post was eerder onderdeel van Preventie.

Onderdeel Algemeen laat een plus zien. In dit onderdeel worden o.a. de kosten van de regionale inkooporganisatie verwerkt. Wij verwachten hier over 2022 nog extra kosten te maken. Besluitvorming hierover vindt plaats in het jaar plaats.

Onderdeel 2. Jeugd , verwacht **positief** resultaat € 344.000,-

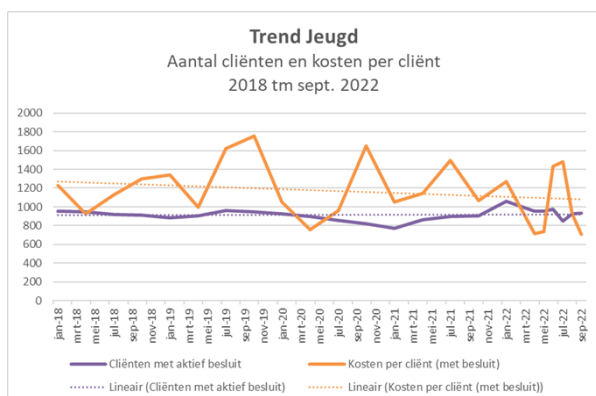
Toelichting

De verwachte uitgaven voor Jeugd vormen het grootste deel, namelijk 46%, van het sociaal domein.

De kosten per cliënt per maand dalen naar 87% en de cliëntaantallen naar 95% ten opzichte van heel 2021.

Deze ontwikkeling lijkt grotendeels veroorzaakt door de afronding van het proces rondom overdracht en acceptatie van cliënten ihkv het nieuwe WPB.

De wijziging WPB betreft een groep cliënten met overwegend duurdere zorgtrajecten met verblijf. Het is aannemelijk dat het wegvallen van een deel van deze

Jeugd/Jaar	Cliënten (met besluit)	% tov voorgaan d jaar	€ per cliënt/m aand	% tov voorgaan d jaar
2018	924		€ 1.136	
2019	931	101%	€ 1.105	97%
2020	859	92%	€ 1.333	121%
2021	866	101%	€ 1.437	108%
t/m sept 2022	822	95%	€ 1.245	87%

Ontwikkeling gemiddeld aantal cliënten en kosten per cliënt (kosten op kasbasis).

cliënten uiteindelijk leidt tot lagere cliëntaantallen en kosten per cliënt voor onze gemeente. In de toekenning van de Rijksbijdrage (budgetten) is al rekening gehouden met lagere kosten.

Genoemde ontwikkelingen leiden tot een verwacht positief resultaat op Jeugd.

De administratieve achterstanden, inclusief de afronding van het WPB zorgen echter voor grote onzekerheid. In de volgende rapportage, waarin we u meenemen richting de jaarrekening, verwachten we meer inzicht in de kosten Jeugd.

JeugdZorg Plus

Vanaf 2021 wordt door gemeenten en Gecertificeerde instellingen volop ingezet op het voorkomen van gesloten plaatsingen. Dit beleid is effectief. Er zijn minder gesloten plaatsingen. Kosten 2021 € 300.000 en 2022 € 30.000.

Gevolg van deze daling is dat er meer kosten gemaakt worden voor het aanhouden van basiscapaciteit: met gemeenten en zorgaanbieders afgesproken dat er altijd basiscapaciteit beschikbaar is om gesloten plaatsingen te garanderen.

Deze basiscapaciteit wordt aan de hand van een verdeelsleutel verrekend met de gemeenten. Het teruglopen van de gesloten plaatsingen voor gemeente Medemblik (en andere gemeenten), levert een groter aandeel basiscapaciteit op. Dit betekent een hoger af te dragen bedrag dan begroot. Dit betekent voor 2022 een extra kostenpost van ongeveer € 50.000.

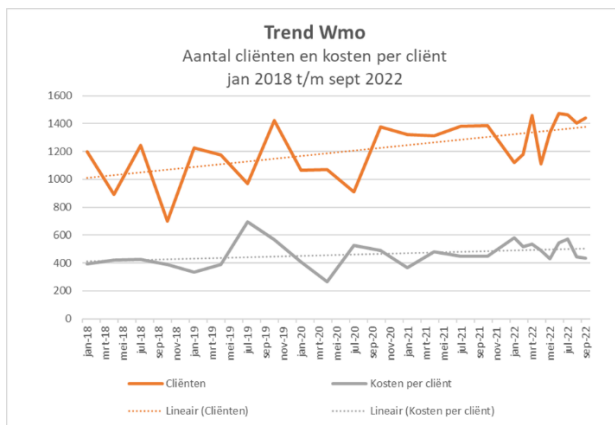
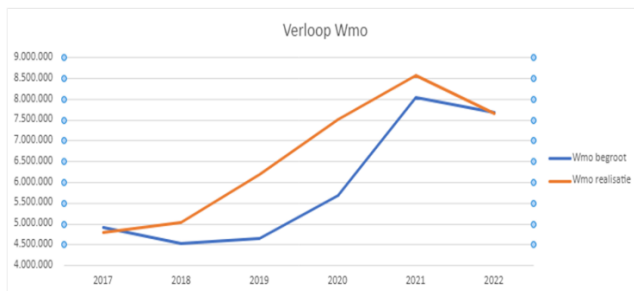
Resultaat Gestuurd Werken (RGW)

Eind 2021 zagen we in het RGW een lichte verschuiving van herstelarrangementen naar duurzame arrangementen. In de loop van 2022 verschuift de balans weer naar herstelarrangementen. De verhouding ligt op 16% duurzaam en 84% herstel.

Deze verschuiving is van invloed op de kwaliteit van de prognose. Een duurzaam arrangement is voorspelbaar, een herstelarrangement minder.

Onderdeel 3. Wmo, verwacht positief resultaat: € 17.000,-

Wmo/Jaar	Cliënten (met betaling)	% tov voorgaand jaar	€ per cliënt/ maand	% tov voorgaand jaar
2018	925		€ 449	
2019	1082	117%	€ 466	104%
2020	1117	103%	€ 489	105%
2021	1289	115%	€ 467	96%
t/m sept. 2022	1331	103%	€ 505	108%

Ontwikkeling aantal cliënten en kosten per cliënt
(kosten op kasbasis).

Toelichting

In Medemblik betreffen de verwachte uitgaven van de Wmo 22% van de totale uitgaven van het Sociaal Domein.

We zien een flinke stijging in de zorgkosten van de Wmo. Een incidentele meevaller op MO&BW van € 648.000,- (Maatschappelijke Opvang en Beschermd Wonen) zorgt echter voor een verwacht positief resultaat.

We zien in de eerste helft van 2022 een kleine daling in de cliëntaantallen tov 2021. Er is hier sprake van een trend. Het aantal cliënten is in de eerste maanden altijd wat lager om later in het jaar toe te nemen.

Na een kleine daling in de cliëntaantallen constateren we t/m september weer een stijging (3%) ten opzichte van vorig jaar. De gemiddelde kosten lijken met een stijging van 8% iets af te vlakken ten opzichte van het eerste half jaar (10%). Een deel wordt veroorzaakt door een tariefstijging van 3,27%.

Extra sturing bij de toegang Wmo leidt tot een afname op de inzet van hogere, duurdere, intensiteiten bij de begeleidingsaanvragen.

De kosten PGB laten een forse daling laten zien. Strakkere (her)beoordeling en doorverwijzing naar WLZ heeft hieraan bijgedragen.

Begeleiding

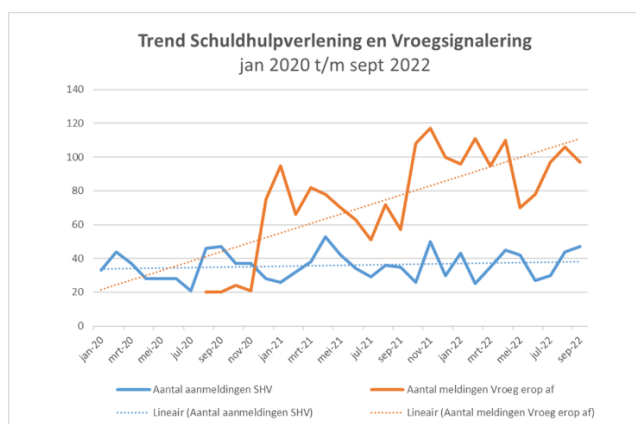
Binnen het RGW stijgt het aantal begeleidingsaanvragen. Dit (zorg aan bv dementerenden) door naar 39% (was 37% in 2021). Een geringe stijging maar maatgevend voor de toename van het complexere zorgvragen.

Huishoudelijke ondersteuning

Aan het eind van 2021 constateerden we binnen RGW een verdere stijging op de afgifte beschikkingen van hulp bij het huishouden van 44% naar 47%. Deze stijging zet in 2022 niet door. Kosten huishoudelijke ondersteuning bepalen bijna één derde van de totale uitgaven Wmo.

Onderdeel 3A. Schuldhelpverlening: financieel onderdeel van Wmo.

Toelichting

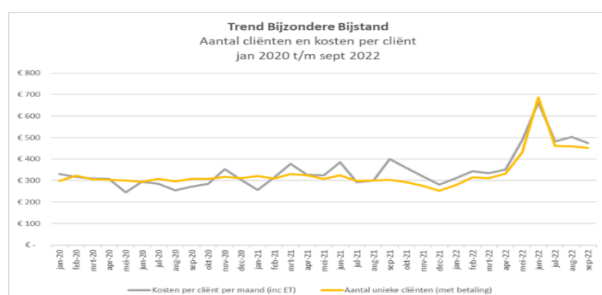
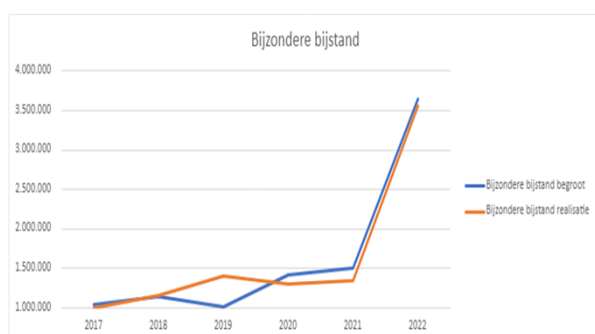
Schuldhelpverlening maakt onderdeel uit van het budget Wmo.

We zien dat er in de reguliere aanvragen een stabilisering plaatsvindt. Het aantal meldingen vroeg- signalering is laat een daling zien ten opzichte van het begin van dit jaar.

De verwachting is dat in de huidige maatschappelijke situatie het aantal meldingen schuldhelp en vroegsignalering sterk zal stijgen.

Onderdeel 4. Bijzondere Bijstand, verwacht **positief** resultaat € 87.000,-

BB/Jaar	gem. aantal cliënten	% tov voorgaand jaar	€ per cliënt/maand	% tov voorgaand jaar
2018	322		224	
2019	325	101%	292	130%
2020	306	94%	296	101%
2021	303	99%	313	106%
t/m sept 2022	414	137%	439	140%

Toelichting

In de eerste helft van 2022 zien, we zoals elk jaar deze periode een groei van het aantal cliënten. Dit jaar een afwijkend beeld ivm uitbetaling energietoeslag (ET).

In mei is gestart met de verwerking en uitbetaling van de aanvragen ET. Er komen nog steeds aanvragen binnen waardoor de werkvoorraad niet onder de 450 aanvragen komt.

Uitgangspunt is de regeling ET budgetneutraal, door inzet van de rijksmiddelen, uit te voeren. Vooralsnog liggen de aanvragen in lijn met de prognose.

Technisch is het niet mogelijk onderscheid te maken tussen inwoners met een uitkering bijzondere bijstand en inwoners die de ET aanvragen (of een combinatie van beide)*. Dit geeft een –verklaarbaar- vertekend beeld van het aantal cliënten en de kosten per cliënt.

**Energietoeslag wordt per huishouden uitgekeerd aan degene op wiens naam het energiecontract staat. Binnen een huishouden kan het zijn dat moeder de aanvrager is van bijzondere bijstand en vader de contractant voor de energiemaatschappij.*

Onderdeel 5. Preventie verwacht positief resultaat € 128.000,-

Voor nu zien we een positief resultaat op deze post. Gebrek aan capaciteit op deze post heeft tot minder uitgaven geleid.

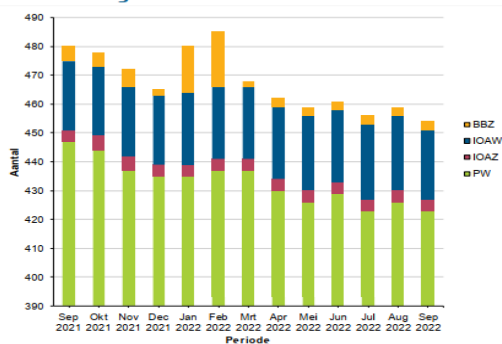
We zijn als onderdeel van project Sociaal Domein in Balans het preventiebeleid en de bijhorende budgetten aan het herzien.

Onderdeel 6. Nieuwkomers, verwacht resultaat € 0,-

We ontvangen middelen van het Rijk voor de implementatie van de nieuwe wet inburgering. Deze middelen benutten we voor de implementatie. De implementatie pakken we regionaal aan. We verwachten het budget volledig uit te geven.

Onderdeel 7. Participatie Verwacht positief resultaat € 1.013.000,-

Medemblik
Ontwikkeling cliëntenbestand BUIG

Cliënten per regeling 2022 (bron WerkSaam)

Toelichting

WerkSaam voert de Participatiewet voor ons uit. Een groot deel hiervan betreft de BUIG (Bundeling Uitkeringen Inkomensvoorzieningen Gemeenten). Wij hebben voor 2022 begroot op het zgn 'worst-case' scenario dat WerkSaam doorrekent.

Zoals u hiernaast kunt zien daalt het aantal cliënten met een individuele inkomensvoorziening.

De verwachting is dat wij over 2022 meer zullen overhouden dan begroot.

Meer informatie vindt u in de najaarsnota van WerkSaam. Deze ontvangt u binnenkort.

Onderdeel 8. Veilig Thuis en GGID, verwacht negatief resultaat: -/- € 264.000,-

Er zijn op dit moment geen wachtlijsten. We constateren minder meldingen dan voorgaande jaren. Ervaring leert ons dat het aantal meldingen richting het eind van het jaar wel wat zal toenemen.

De samenwerkingsafspraken tussen Veilig Thuis en gemeente worden in Q1 2023 geëvalueerd ipv Q4 2022.

Financiële tegenvaller.

Eind oktober 2022 is het College en de Raad van Medemblik geïnformeerd over de actuele stand van zaken ten aanzien van de ontwikkeling van het digitale dossier voor de jeugdgezondheidszorg (GGD Hollands Noorden) in onze regio (Z-22-404049, DOC-22-604345: Besluit ingelaste vergadering AB GGD Hollands Noorden GGID (digitaal cliëntdossier).

Omdat de gedane investering in het GGID niet in gebruik wordt genomen is het vanuit boekhoudregels (Besluit Begroting en Verantwoording) vereist om de totale investeringen in het GGID ineens af te schrijven (3,9 miljoen voor GGD HN). Deze afschrijving leidt voor de gemeenten tot een extra deelnemersbijdrage. Voor Medemblik gaat het om een ingeschat bedrag van € 264.000,- (deel van de € 3.9 miljoen naar rato van inwonersaantal). Er wordt nog onderzocht in hoeverre de GGD (een deel van) de kosten kan dragen.

De tegenvaller van € 264.000,- is alvast opgenomen in het te verwachten resultaat.

Onderdeel 9. Algemeen, verwacht **positief resultaat € 393.000,-**

In dit onderdeel zien we voor een deel de kosten van regionale samenwerking terug, bijvoorbeeld de kosten voor de regionale inkoop Jeugd en Wmo. Deze kosten zullen in zijn totaliteit hoger uitvallen dan begroot. Definitieve afrekening vindt pas plaats aan het einde van het jaar. Een winstwaarschuwing op dit onderdeel is op zijn plaats. In de volgende rapportages wordt u hier nader over geïnformeerd.